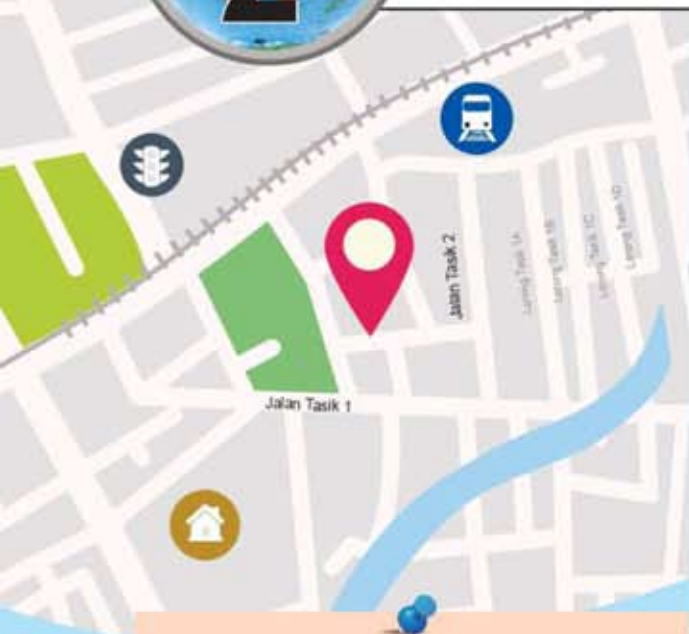


BAB 2

KEDUDUKAN



Anda perlu mengetahui kedudukan sesuatu tempat dengan betul untuk ke tempat tersebut. Apakah maksud kedudukan? Bagaimanakah kita dapat menentukan kedudukan sesuatu tempat pada peta atau glob?



Standard Pembelajaran

Pada akhir pengajaran dan pembelajaran murid dapat:

- Menyatakan kedudukan relatif sesuatu tempat berdasarkan peta.
- Mengaplikasikan latitud dan longitud untuk mengenal pasti kedudukan sesuatu tempat.

1. Kedudukan relatif di dalam kelas



Bolehkah anda menyatakan kedudukan relatif di dalam kelas?

3. Latitud dan longitud



2. Kedudukan relatif di lapangan



Dapatkan anda menyatakan kedudukan relatif sesuatu tempat berdasarkan peta?



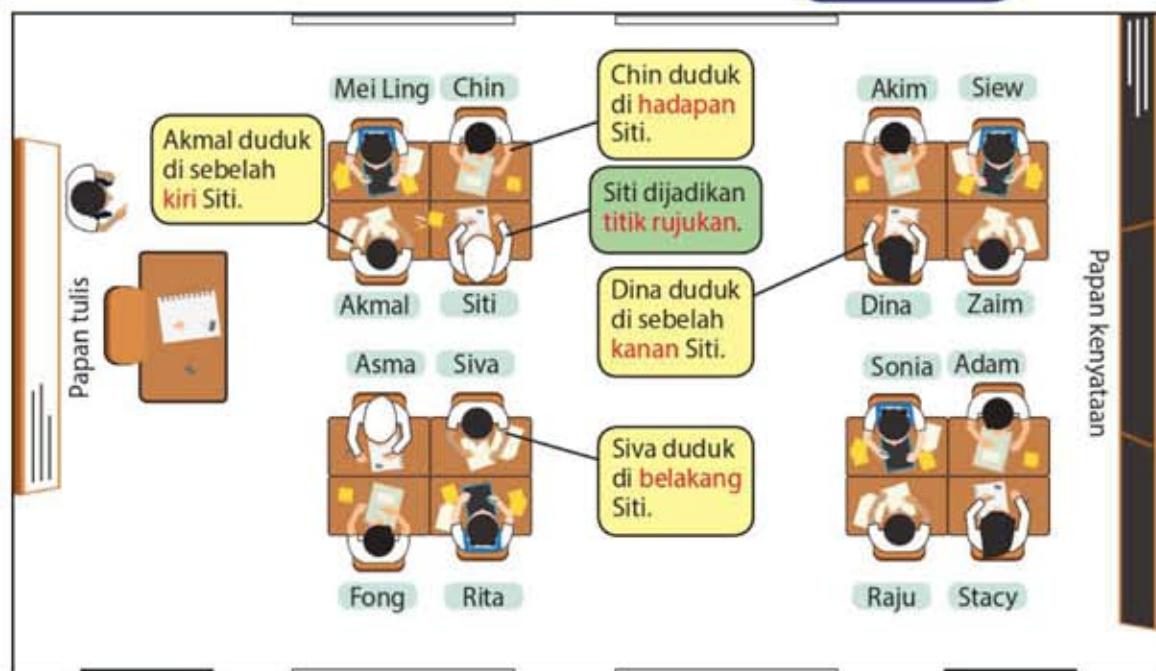
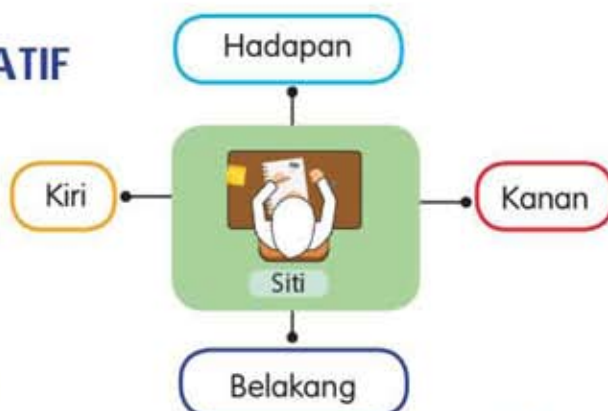
Bagaimanakah cara untuk menentukan kedudukan sesuatu tempat berdasarkan latitud dan longitud?



2.1

KEDUDUKAN RELATIF

- Kedudukan ialah tempat letaknya sesuatu objek dalam sesuatu kawasan.
- Kedudukan relatif ditentukan dengan merujuk titik rujukan.



Rajah 2.1 Kedudukan murid di dalam kelas Tingkatan 1 Arif

Lihat Rajah 2.1 Siti dijadikan sebagai titik rujukan. Siva duduk di bahagian belakang Siti. Dina duduk di sebelah kanan Siti. Akmal duduk di sebelah kiri Siti. Chin pula duduk di hadapan Siti. Sekiranya kita menukar titik rujukan kepada murid lain, maka kedudukan relatif akan berubah.



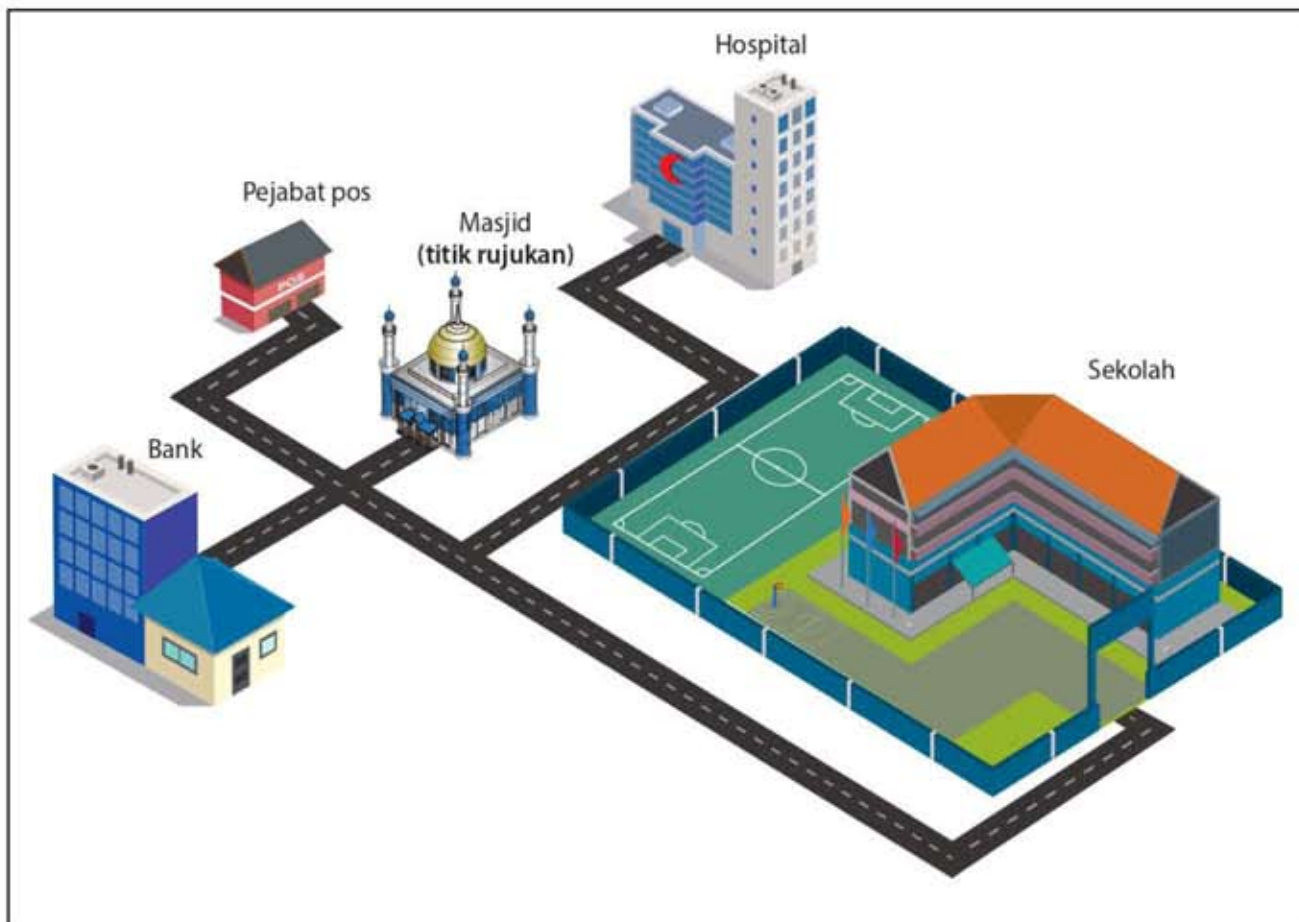
Aktiviti

Bahagikan kelas kepada beberapa kumpulan. Tentukan satu titik rujukan. Guru mengarahkan murid mengenal pasti kedudukan berpandukan titik rujukan yang telah ditentukan. Untuk meneruskan aktiviti, ulang arahan dengan titik rujukan yang berbeza.



Cara Menentukan Kedudukan Relatif di Lapangan

Titik rujukan digunakan untuk menentukan kedudukan relatif di lapangan. Lihat peta Pekan Indah di bawah.



Rajah 2.2 Peta Pekan Indah

Berdasarkan peta Pekan Indah, masjid dijadikan sebagai titik rujukan. Anda akan mendapati bahawa bank terletak di hadapan masjid. Hospital terletak di belakang masjid. Sekolah terletak di sebelah kiri masjid manakala pejabat pos terletak di sebelah kanan masjid.



Aktiviti

Jadikan rumah anda sebagai titik rujukan. Kenal pasti kedudukan rumah jiran tetangga atau bangunan di sekeliling seperti kedai, pejabat pos, pasar dan lain-lain. Lakarkan kedudukan relatif dalam buku latihan anda. Jelaskan kedudukan relatif yang diperoleh kepada guru dan rakan-rakan anda.



2.2

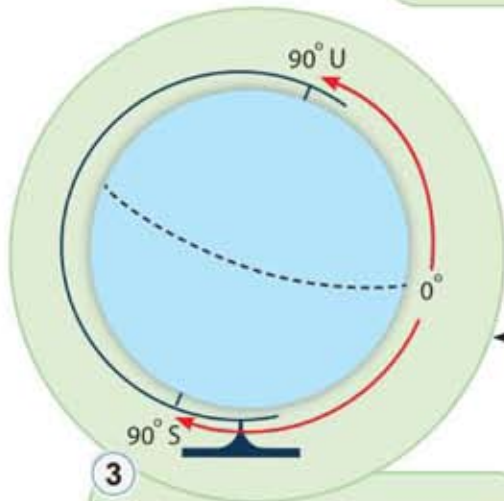
LATITUD DAN LONGITUD

Glosari

Hemisfera: Separa bahagian bumi
Kutub: Hujung paksi bumi di bahagian utara dan di bahagian selatan

1

Garisan latitud ialah garisan yang dilukis secara melintang atau mendatar pada glob atau peta atlas.



3

Setiap latitud diberi nilai 0° hingga 90° U dan 0° hingga 90° S yang diukur dari pusat bumi.

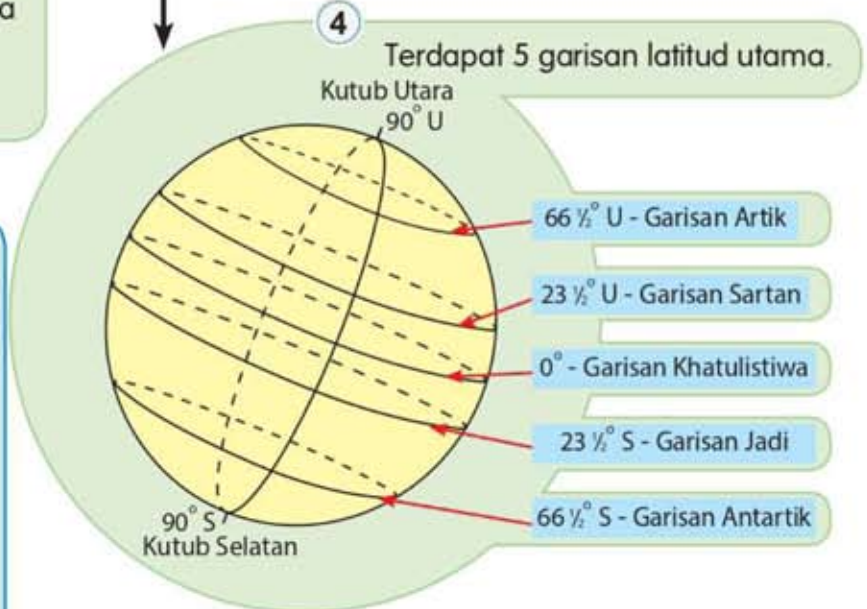
2



Latitud 0° atau Garisan Khatulistiwa membahagikan bumi kepada **Hemisfera Utara** dan **Hemisfera Selatan**.

4

Terdapat 5 garisan latitud utama.



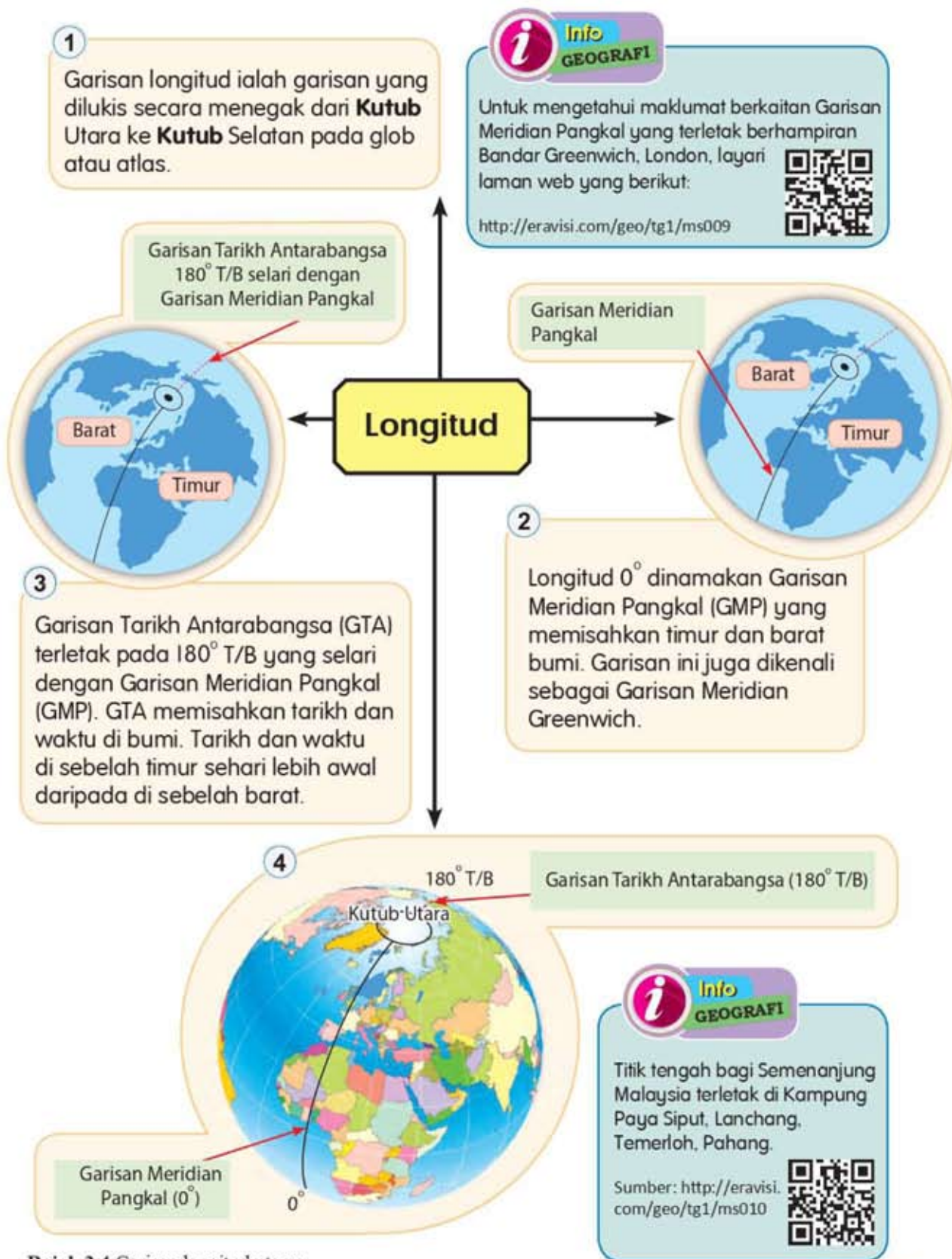
Nilai latitud Garisan Khatulistiwa ialah 0°. Panjang Garisan Khatulistiwa kira-kira 40 075 km. Negara kita merupakan antara negara yang terletak berhampiran dengan Garisan Khatulistiwa.

Sumber: <http://eravisi.com/geo/tg1/ms008>



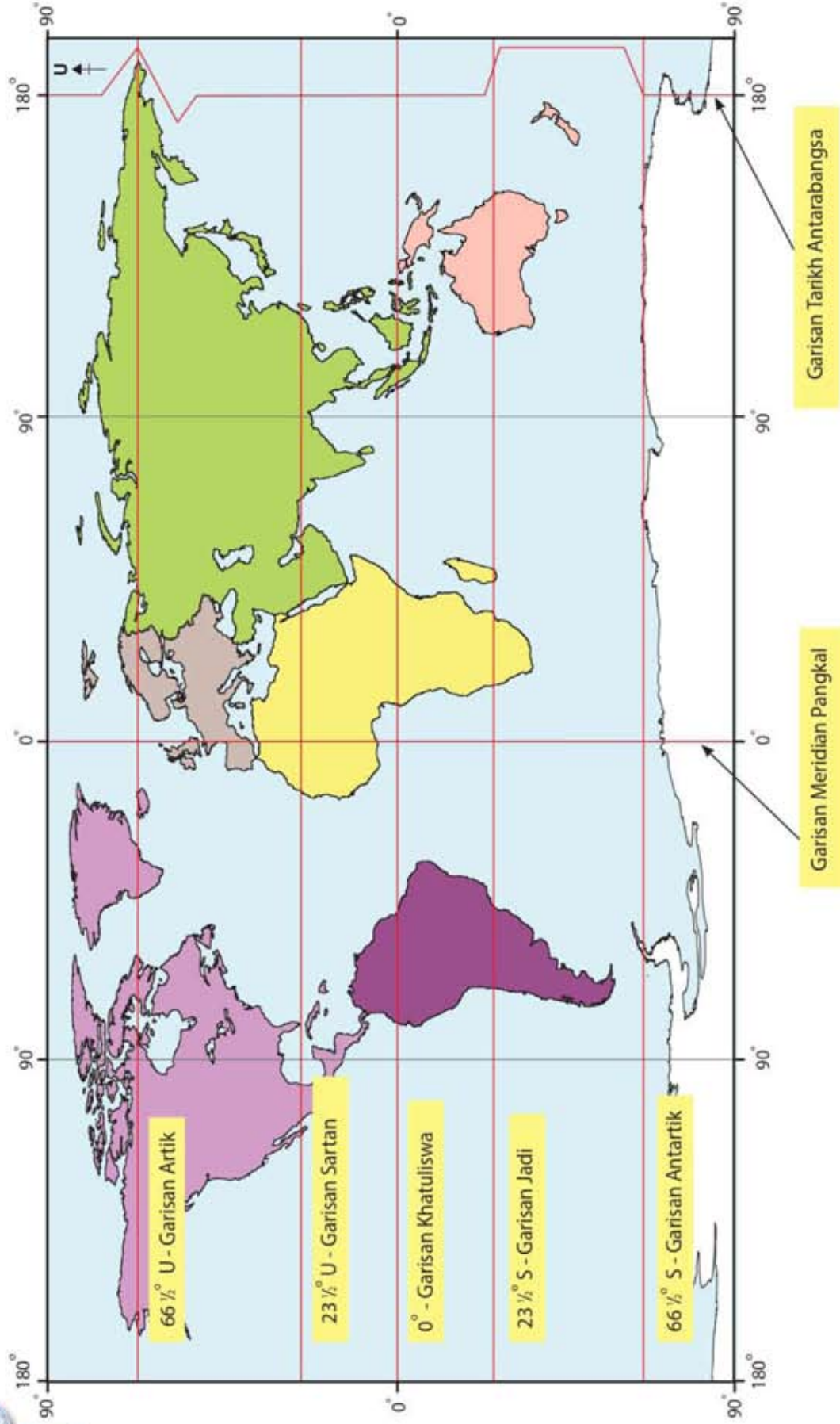
Rajah 2.3 Garisan latitud utama





Rajah 2.4 Garisan longitud utama





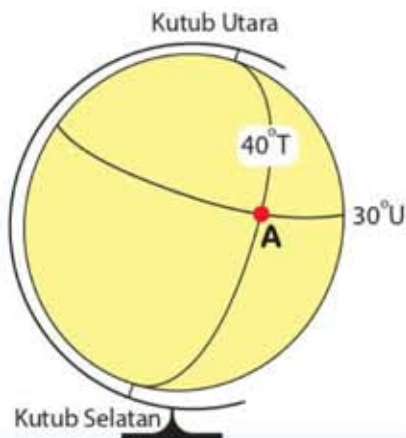
Peta 2.1 Kedudukan Garisan Khatulistiwa, Garisan Meridian Pangkal dan Garisan Tarikh Antarabangsa

Sumber: Spatialwork Sdn. Bhd.

Cara Menentukan Kedudukan Berdasarkan Latitud dan Longitud

Kedudukan sesuatu tempat di bumi dinyatakan berdasarkan persilangan latitud dan longitud. Langkah yang berikut menunjukkan cara untuk menentukan kedudukan **A** berdasarkan latitud dan longitud.

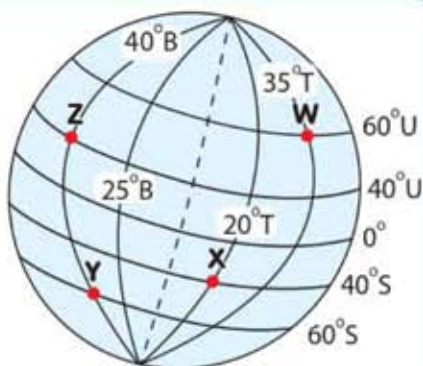
Apakah kedudukan titik **A**?



Rajah 2.5 Kedudukan titik A

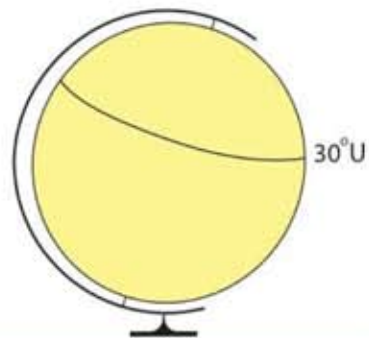


Berdasarkan rajah di bawah, lengkapkan jadual yang berikut:

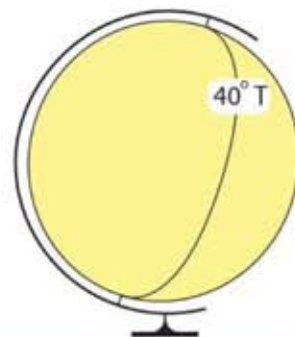


Titik	W	X	Y	Z
Kedudukan				

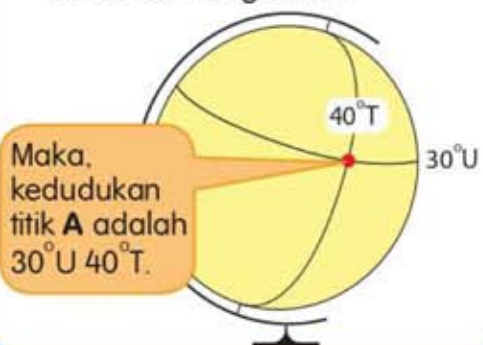
1 Kenal pasti garisan latitud **A**.



2 Kenal pasti garisan longitud **A**.



3 Kenal pasti titik persilangan latitud dan longitud **A**.



Rajah 2.6 Langkah-langkah untuk menentukan kedudukan titik A



Cara Menentukan Kedudukan Latitud dan Longitud pada Atlas

Kita dapat menentukan lokasi sesuatu tempat pada atlas berdasarkan latitud dan longitud. Mari kita tentukan lokasi beberapa titik pada peta yang berikut:



Peta 2.2 Kedudukan titik P, Q, R, S dan T pada atlas

Untuk menentukan kedudukan titik P berdasarkan latitud dan longitud, anda perlu melakukan langkah-langkah yang berikut:

1. Bahagikan ruang antara latitud 0° hingga 5°U kepada lima bahagian yang sekata. Anda akan mendapati titik P berada pada latitud 4°U .
2. Bahagikan ruang antara longitud 100°T hingga 105°T kepada lima bahagian yang sekata. Anda akan mendapati titik P berada pada longitud 102°T .
3. Oleh itu, kedudukan titik P adalah pada titik persilangan latitud 4°U dan longitud 102°T .



Berdasarkan peta di atas, lengkapkan jadual yang berikut:

Titik	Q	R	S	T
Kedudukan				





Kedudukan

Relatif

Titik rujukan

- Kiri
- Kanan
- Hadapan
- Belakang

Kedudukan latitud dan longitud:

1. Pastikan nilai pada garisan latitud.
2. Kemudian diikuti nilai pada garisan longitud.
3. Sebut nilai garisan latitud kemudian diikuti garisan longitud.
 - Contoh: 40°U 20°B



**Info
GEOGRAFI**

Sistem kedudukan global (GPS) menggunakan satelit untuk berhubung dengan peranti GPS dan menentukan lokasi. Penerima dalam peranti berhubung dengan empat atau lebih satelit di atmosfera dan menggunakan jarak dari satelit untuk mencari lokasi yang tepat. Video pada laman web yang berikut menunjukkan bagaimana GPS beroperasi.

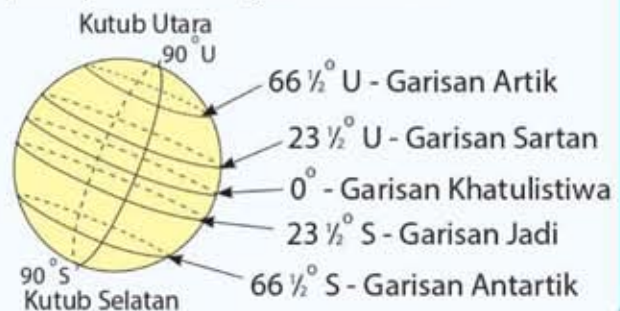
Sumber: <http://eravisi.com/geo/tg1/ms011>



Latitud dan Longitud

Latitud

Garisan lintang yang dilukis secara selari pada permukaan glob atau atlas



Longitud

Garisan yang dilukis secara menegak pada permukaan glob atau atlas

1. Garisan Meridian Pangkal (0°)
 2. Garisan Tarikh Antarabangsa ($180^{\circ}\text{T}/180^{\circ}\text{B}$)
-

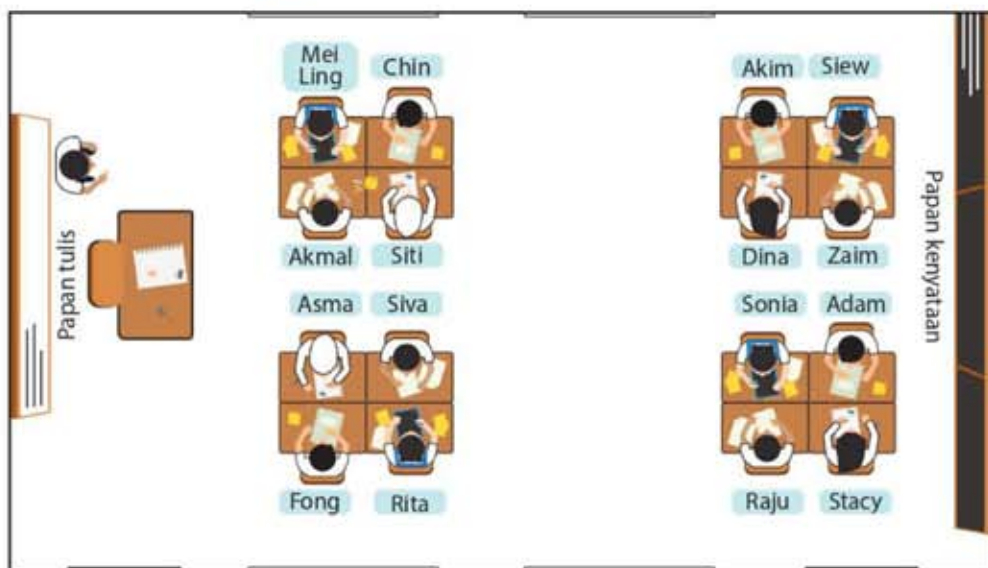
Cabaran

Anda telah mengetahui apa itu GPS dan kegunaannya dalam kehidupan seharian. Apakah pula *Geographic Information System* (GIS)? Anda dikehendaki mencari perbezaan antara kedua-dua peranti tersebut. Layari maklumat di Internet dan hasilkan peta pemikiran yang menunjukkan perbezaan antara GPS dengan GIS.

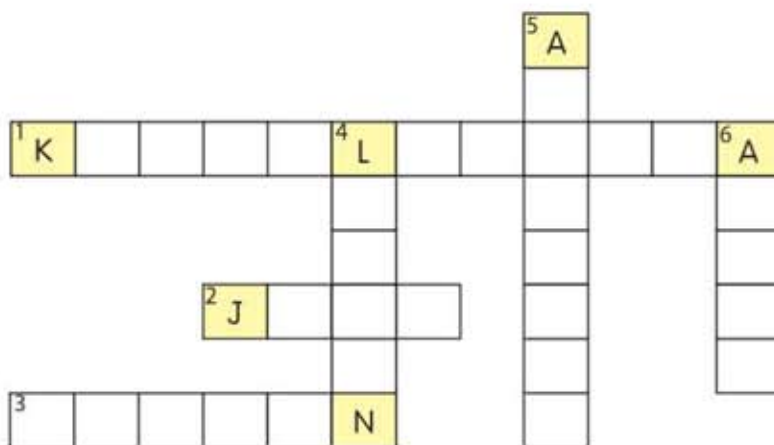




Cabaran Prestasi



- A. Berdasarkan rajah di atas, nyatakan kedudukan relatif bagi kedudukan murid-murid dengan menjadikan **Sonia**, **Siva** dan **Dina** sebagai titik rujukan.
- B. Lengkapkan silang kata di bawah.



Melintang:

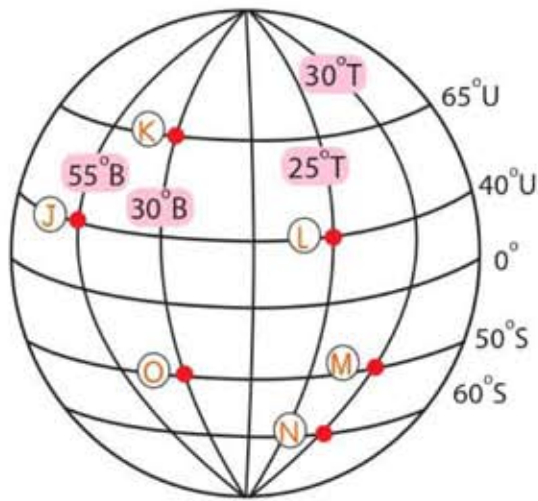
1. Latitud terpanjang
2. Latitud $23\frac{1}{2}^{\circ}\text{S}$
3. Latitud yang terletak di antara Garisan Khatulistiwa dengan Garisan Artik

Menegak:

4. Garisan Greenwich terletak berhampiran ibu negara England ...
5. Latitud utama paling selatan
6. Latitud $66\frac{1}{2}^{\circ}\text{U}$



C. Nyatakan kedudukan berdasarkan latitud dan longitud bagi titik-titik yang berikut:



Titik	Kedudukan
J	40°U 55°B
K	
L	
M	
N	
O	

D. Nyatakan kedudukan titik-titik U, V, W, X dan Y pada peta yang berikut:



Titik	U	V	W	X	Y
Kedudukan					

